

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj –april/travanj 2014. godine**

Sarajevo, juni/lipanj 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	8
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	11
5. Strane direktne investicije.....	12

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

Ovo je posljednja „Informacija“ prije poplava koje su zadesile BiH u maju/svibnju 2014.godine, te će naredna „Informacija“ biti urađena uzimajući u obzir ovu prirodnu katastrofu.

* * *

Kratkoročni indikatori ukazuju da je BiH u prvom tromjesečju 2014. godine ostvarila znatno intenzivniji ekonomski rast u poređenju sa prethodnom godinom. Rast je bio nošen povećanjem proizvodnje i izvoza s jedne, te domaće tražnje (i uvoza) s druge strane. Naime, nominalni rast robnog izvoza od 6% je u velikoj mjeri potakao značajno povećanje prerađivačke industrije od 10,6%. Istina, ovo je donekle neutralisano smanjenjem proizvodnje električne energije od 13,3% tako da je industrijska proizvodnja ostvarila znatno niži rast od 4,6%. U isto vrijeme, realno povećanje primanja zaposlenih od 4,1% (kao rezultat rasta broja zaposlenih od 1,4% i realne plate od 2,6%) ukazuje na značajno poboljšanje raspoloživog dohotka građana u 2014. godini.

Važnu ulogu ovdje je odigrala i deflacija od 1,6% kojom je znatno podignut realni rast plata. Kupovnu moć građana je dodatno podstakao i rast (stanja) kredita stanovništvu od 5,4%. Sve ovo je po svemu sudeći dovelo i do realnog rasta prometa trgovine na malo od približno 2% (deflacija je i ovdje značajno podigla realni rast). Na mogući rast investicija u prvom kvartalu 2014. godine ukazuje povećanje građevinskih radova od 4,3% u odnosu na četvrto tromjesečje 2013. godine. Time su građevinski radovi bili za 16% veći od prvog kvartala prethodne godine. Ovakav rast domaće tražnje je doveo do povećanja vrijednosti robnog uvoza od 5,5% čime je vanjskotrgovinski deficit roba povećan za 4,7%. Tako je pokrivenost uvoza izvozom (56,7%) ostala približno na nivou prethodne godine. Ovakva kretanja ekonomskog rasta su generalno u skladu sa očekivanjima prije svega obzirom na očekivani napredak situacije u okruženju.

Na žalost, **u aprilu 2014. godine je došlo do negativnih kretanja nekoliko značajnih pokazatelja.** To se prije svega odnosi na izvoz, industriju i trgovinu na malo. Smanjenjem industrijske proizvodnje u aprilu u odnosu na mart od 1,3% je prepolovljen godišnji rast iz prvog kvartala na svega 2,4% u prva četiri mjeseca. Ovo je prije svega rezultat slabe proizvodnje električne energije koja je u aprilu bila za 22% niža u odnosu na isti period prethodne godine. Pored toga, padom izvoza od 7,4% (g/g) uz blago povećanje uvoza od 3,1% je pogoršan vanjskotrgovinski bilans u aprilu. Konačno, maloprodaja takođe bilježi realno smanjenje prometa u aprilu u odnosu na mart od 2% (povećanje od 2,9% g/g). Sve ovo, te deflacija u prvom tromjesečju ukazuju na oprez kada su u pitanju očekivanja ekonomskog rasta za naredni period.

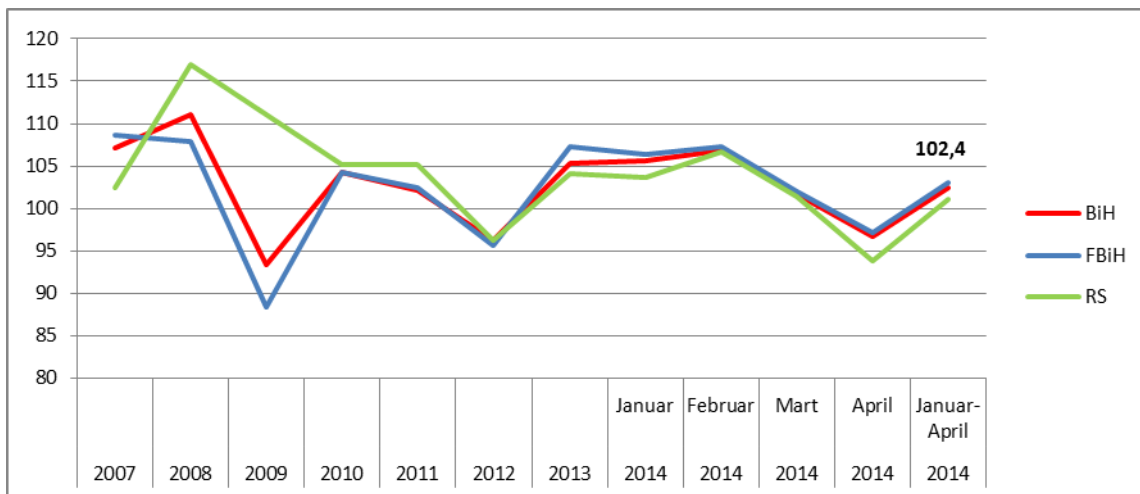
1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-april 2014. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po sektorima najznačajniji doprinos rastu ostvaren je u domenu bh. prerađivačke industrije gdje je zahvaljujući povećanju izvozne tražnje ostvaren rast proizvodnje od 8,2%. Pored prerađivačke industrije pozitivna stopa rasta proizvodnje od oko 4% ostvarena je i u sektoru rudarstva. S druge strane, u sektoru za proizvodnju električne energije u poređenju sa istim periodom prethodne godine zabilježeno je smanjenje proizvodnje od oko 15%¹. Ovo smanjenje proizvodnje električne energije u BiH posljedica je nešto slabije proizvodnje u hidroelektranama kao i prilično visoke osnovice iz prethodne godine. Ako se industrijska proizvodnja posmatra po entitetima, evidentno je da su oba entiteta u periodu januar-april 2014. godine ostvarila povećanje fizičkog obima proizvodnje sa registriranim stopama rasta od 3% u FBiH odnosno 1,1% u RS-u².

Međutim, unatoč tome što je BiH u periodu januar-april 2014. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarila solidan nivo industrijske proizvodnje, činjenica je da je tokom aprila došlo do slabljenja industrijske proizvodnje. Naime, posmatrano na mjesečnom nivou industrijska proizvodnja u aprilu smanjena je za 3,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ovo će sigurno predstavljati veliki izazov za Bosnu i Hercegovinu ako se ima u vidu da će štete od poplava tokom maja imati negativan na utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH.

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSRS

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u martu 2014. godine je iznosio 700,7³ hiljada, što je za 2,1% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih u martu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, ostalih uslužnih djelatnosti, djelatnosti

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za april 2014. godine", 27.05.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za april 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u martu 2014. godine je iznosila 44,1%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u aprilu 2014. godine je smanjen za 0,5% g/g, i iznosio je 546,7 hiljada.

Prosječna neto plata u BiH u martu 2014. godine je iznosila 826 KM i nominalno je veća za 0,8% g/g. I pored toga, u pojedinim područjima djelatnosti je registrovano smanjenje plata pri međugodišnjem poređenju. Najzapaženije smanjenje neto plata u martu 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, prevoza i skladištenja, umjetnosti, zabave i rekreacije, te ostalih uslužnih djelatnosti. Prosječna penzija u BiH u aprilu 2014. godine je iznosila 354,4⁵ KM i veća je nominalno za 5,3% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije u martu su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	696.768	557.314	838	352
II 2014.	697.901	556.892	822	352
III 2014.	700.667	552.452	826	352
IV 2014.	-	546.739	-	354
Stope rasta g/g				
I 2014.	1,1%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	1,7%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	2,1%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	-	-0,5%	-	5,3%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Jačanje ekonomskog rasta, rast uvoza, te skroman rast povrata su ponajviše doveli do povećanja sredstava na JR UIO raspoloživih za budžete od 7,8% u prva četiri mjerseca 2014. S druge strane, negativan efekat na prihode je imala deflacija (1,5%) kojom se umanjena poreska osnovica prije svega PDV-a. Iako je ovo značajan napredak nakon dvije godine negativnog rasta, skok obaveza izmirivanja vanjskog duga u prva četiri mjeseca od 46,7% je na žalost u velikoj mjeri opteretio raspodjelu sa JR. Tako su preostali budžetski prilivi nakon servisiranja rasli za svega 3,9% (g/g). Drugim riječima, čak 12,5% sredstava namijenjenih budžetima se automatski preusmjerava na servisiranje duga. Na poseban oprez upućuju poreske prijave prema kojima PDV u periodu januar-april bilježi blago smanjenje od 0,1% što je potpuno suprotno u odnosu na neto prihode od PDV koji bilježe rast od 7,9%. Ovo ukazuje na značajan porast poreskih kredita obveznika, ali i na moguće intenziviranje povrata PDV-a u narednom periodu. U svakom slučaju, ovdje je potrebna posebna

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za april 2014. godine nije bio objavljen u periodu pripreme Informacije. Podaci o broju zaposlenih su revidirani za 2013. i 2014. godinu.

pažnja obzirom da je u prvom tromjesečju PDV činio više od 5/8 ukupnog rasta neto prihoda od indirektnih poreza.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013 struk	2011	2012	2013	2014 jan-apr	2014			
						K1	feb	mar	apr
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	7,5	6,1	16,8	5,4	11,3
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	5,9	1,9	-0,3	11,4	17,5
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	7,8	7,1	21,2	4,0	9,9
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	7,9	9,5	22,5	5,6	3,5
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	10,9	12,8	26,1	9,6	6,1
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	9,4	4,2	12,9	5,1	24,6
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	15,0	12,7	22,7	7,2	20,7
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	0,0	-2,7	10,7	-18,5	7,5
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	-67,0	79,8	99,1	-100,0	24,4
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	7,9	6,6	15,7	8,0	11,5
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	8,2	0,6	-0,1	6,8	31,2
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	7,8	8,1	19,9	8,3	7,2
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	46,7	50,9	19,4	56,0	35,9
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	44,9	47,9	22,9	48,7	37,0
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	50,1	56,5	14,5	70,9	33,9
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0		0,0	1,0	2,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanj. duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	3,9	3,8	19,9	-3,2	4,2
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	4,9	5,6	25,2	-2,3	3,0
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	4,1	2,4	23,5	-9,2	9,0
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	9,4	9,7	24,3	10,2	8,5

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Indirektni porezi, doprinosi, te ostale takse, kazne i naknade su takođe zabilježili rast na nivou BiH od 7,7% u periodu januar-april 2014 godine. Najzaslužniji za to je bio godišnji rast prihoda od doprinosa (5,4%), te ostalih taksu, kazni i naknada (24,3%) i to kao rezultat povećanja u oba entiteta. Pri tome su takse kazne i naknade su ostvarile veoma značajan rast od 47,6% u RS. S druge strane, nešto skromniji rast prihoda od direktnih poreza od 4,1% je najmanje doprinio povećanju prihoda entitetskih PU.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-apr			RS jan-apr			BiH jan-apr		
	miliona KM		rast u	miliona KM		rast u	miliona KM		rast u
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
Direktni porezi	185,2	199,4	7,7	152,9	152,5	-0,2	338,0	351,9	4,1
Porez na dohodak	90,1	97,6	8,3	83,2	80,5	-3,3	173,3	178,1	2,7
Porez na dobit	63,7	69,1	8,5	60,7	64,6	6,4	124,4	133,7	7,5
Porezi građana	30,9	32,3	4,5	5,5	3,8	-31,3	36,4	36,1	-1,0
Ostali porezi	0,4	0,4	-1,5	3,5	3,7	5,1	3,9	4,1	4,4
Ostale takse, kazne i naknade	147,6	160,7	8,9	97,7	144,2	47,6	245,3	304,8	24,3
Doprinosi	855,4	896,8	4,8	411,1	438,4	6,6	1.266,5	1.335,2	5,4
PIO	468,9	496,2	5,8	224,8	242,8	8,0	693,7	738,9	6,5
Zdravstvo	347,4	359,6	3,5	156,9	164,7	4,9	504,3	524,3	4,0
Nezaposleni	39,2	41,0	4,7	11,4	11,9	4,9	50,6	53,0	4,8
Dječija zaštita			-	16,7	17,6	5,3	16,7	17,6	5,3
Zapošljavanje invalida			-	1,3	1,4	10,9	1,3	1,4	10,9
UKUPNO	1.188,1	1.256,8	5,8	661,7	735,1	11,1	1.849,8	1.992,0	7,7

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u aprilu 2014. godine zabilježena deflacija od 1,5% g/g. Najznačajnija smanjenja cijena su u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja, vode, el. energije, plin i dr. energenata, prevoza, zdravstva, odjeće i obuće, te namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće (tabela ispod). Jedini odjeljak CPI indeksa koji bilježi brži međugodišnji rast cijena u BiH u posmatranom mjesecu je alkoholna pića i duvan, zbog povećanja akciza na cigarete na početku 2014. godine.

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I	II	III	IV	I-IV
	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	98,9
Zdravstvo	99,4	99,4	99,7	100,0	99,6
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	94,9
Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	99,5	99,5	99,5	99,0	99,4
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,7
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,5

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni agregati

U prva četiri mjeseca 2014. godine ukupna novčana masa iznosila je 16,2 mlrd. KM. Poredeći s istim razdobljem prošle godine zabilježen je rast od 6,7% g/g. Svi depoziti koji ulaze u sastav novčane mase, kao i gotovina izvan banaka, zabilježili su rast g/g. Također, rast depozita banaka kod CBBiH

(16,8% g/g) i gotovine izvan monetarnih vlasti (8,4% g/g) doveo je do rasta pričuvnog novca od 12,7% g/g. Iznosi i godišnje stope promjene dani su u tabeli ispod.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁷

Godina	Mjesec	Pričuveni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.446	6.717	9.467	16.184
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH za prva četiri mjeseca 2014. godine iznosio je 3,4 mlrd. KM i veći je za 16,3% g/g. Prosječne obvezne pričuve u promatranom razdoblju iznosile su 1,3 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,0 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 21,5%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obv. pričuve	Implicitna stopa obv. pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.706,9	1.343,4	3.412,4	2.069,0	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.695,9	1.342,4	3.403,2	2.060,8	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.739,9	1.346,9	3.351,9	2.004,9	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678,2	1.340,6	3.366,6	2.026,1	8,6%	21,5%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

⁷ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

Bruto devizne pričuve na kraju promatranog razdoblja iznosile su 7,1 mlrd. KM i veće su za 11,0% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Struktura deviznih pričuva u odnosu na mjesec prije nije zabilježila značajnije promjene. Detaljan pregled dan je u tabeli ispod.

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172,0	96,2	119,7	2.469,4	0,0	4.165,9	7.023,2
2014.	02.	182,3	2,6	57,6	1.976,5	0,0	4.727,9	6.946,8
2014.	03.	175,2	2,6	72,6	1.504,4	0,0	5.199,0	6.953,8
2014.	04.	175,4	5,2	93,1	1.532,9	0,0	5.271,8	7.078,3
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,4%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	23,8%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	23,8%	-3,1%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti domaćih sektora za prva četiri mjeseca iznosili su 14,4 mlrd. KM, dok je stopa promjene iznosila 7,4% g/g. Najveći generator rasta ukupnih depozita jesu depoziti stanovništva. Depoziti ovog sektora u promatranom razdoblju iznosili su 8,6 mlrd. KM i veći su za 8,4% g/g. U ukupnim depozitima učestvuju s 59,5%. Zatim slijede depoziti nefinancijskih poduzeća koji čine 23,3% ukupnih depozita, međutim, njihova rast je usporio u zadnja dva mjeseca, pa je tako i doprinos rastu ukupnih depozita manji. Depoziti ovog sektora za prva četiri mjeseca iznosili su 3,6 mlrd. KM. Depoziti opće vlade u zadnja tri mjeseca bilježe pozitivan rast, što je prvi put nakon 2008. godine. U promatranom razdoblju iznosili su 1,3 mlrd. KM i veći su za 14,9% poredeći g/g. Ostali sektori zajedno imaju 1,2 mlrd. KM depozita na računima banaka u BiH⁸.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Depoziti ostalih sektora
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,2	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,3	1.288,2	1.226,1
2014.	03.	14.427,8	8.495,3	3.471,2	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.312,9	1.174,2
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%

Izvor: CBBiH

⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

3.6 Krediti

Slab rast kredita nastavljen je u i prva četiri mjeseca 2014. godine. Ukupni krediti iznosili su 16,6 mlrd. KM i zabilježili su stopu promjene od 3,2% g/g. Kao i na strani depozita, najveći doprinos rastu ukupnih kredita dali su krediti plasirani sektoru stanovništva. Međutim, krediti plasirani sektoru nefinancijskih poduzeća i dalje imaju najveće učešće u ukupnim kreditima (50,6%). Zatim slijede krediti dani sektoru stanovništva (43,3%), općoj vladi (5,6%), te ostali (0,5%).

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,0	921,6	86,2
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,7	88,0
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,4%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,6%
2014.	03.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu aprilu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 43,46 miliona KM što čini 33,6% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „SASE“ u mjesecu martu je veći 4,7 puta odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu aprilu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 85,77 miliona KM što čini 66,4% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „BLSE“ je veći za 2,4 puta u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu aprilu na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u iznosu od 129,2 miliona KM bilježi veći rast za 2,9 puta u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-12	20.633.245,05	33.810.913,00	54.444.158
Apr-13	9.227.948,20	35.504.918,83	44.732.867
Apr-14	43.457.236,07	85.766.018,06	129.223.254,13

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu aprilu 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu aprilu 2013. godine zabilježen je minimalan rast 0,4%, dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu aprilu 2014. godine bilježi pad od 3,9% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu aprilu 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u aprilu 2014. godine bilježi pad od 1,6% u odnosu na vrijednosti u mjesecu aprilu 2013. godine. Kapitalizacija u mjesecu aprilu 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Apr-12	4.366.745.750,07	3.734.948.186,45	8.101.693.936,52
Apr-13	4.593.470.935,17	4.177.510.073,67	8.770.981.008,84
Apr-14	4.613.506.941,39	4.016.533.391,20	8.630.040.332,59

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

4. Vanjski sektor

U periodu I-IV 2014. godine izvoz je iznosio 2,8 milijardi KM, što je za 2,2% više nego u istom periodu 2013. godine, dok je uvoz iznosio oko 5 milijardi KM, što je za 4,8% više nego u istom periodu prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 56,4%, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 2,2 milijardi KM.

Izvoz u zemlje CEFTA je iznosio 414 miliona KM, što je za 9,2%, a uvoz 519 milijardu KM, što je za 11,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Izvoz u zemlje EU je iznosio 2,4 milijarde KM, što je za svega 0,3% više, dok je uvoz iznosio 3 milijarde KM, što je za 6,7% više nego u istom periodu prethodne godine.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za period I-IV 2014. godine vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije bazni metali gdje dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi, rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, zatim mineralne tvari gdje spada nafta i električna energija.

U posmatranom periodu uvezeno je 851,5 miliona KM mineralnih tvari, od čega je 596,4 KM se odnosi na uvoz nafte i naftnih derivata, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine manje za 15,2%. U istom periodu izvezeno je 312,5 miliona KM mineralnih tvari od čega je izvoz nafte i naftnih derivata iznosio 100,7 miliona KM, što je 17,7% više nego u istom periodu prethodne godine.

U periodu I-IV 2014. godine uvezeno je mašina, aparata i mehaničkih uređaja u iznosu od oko 1 milijardu KM (17%), a izvezeno 409,3 miliona KM (16,2%).

638,3 miliona KM od ukupnog uvoza se odnosi na uvoz hemijskih proizvoda, što je za 6,8% u odnosu na prva četiri mjeseca 2013. godine. U istom periodu uvezeno je 171,2 miliona KM istih proizvoda, što je povećanje za 7,4%.

Zabilježen je porast uvoza baznih metala od 21,1%, dok je izvoz u odnosu na isti period prethodne godine smanjen za čak 7,1%.

Kod kategorije raznih gotovih proizvoda (namještaj, odjeća, obuća) zabilježen je rast uvoza od 9,2%, a izvoza iz BiH od 14,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 12: Vanjskotrgovinski promet

	I-IV 2013.	I-IV 2014.	Promjena u %
Uvoz	4.713.200	4.940.562	2,2%
Izvoz	2.726.085	2.784.736	4,8%
Trgovinski deficit	-1.987.115	-2.155.826	8,5%
Pokrivenost uvoza izvozom	57,8%	56,4%	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

5. Strane direktne investicije

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u prvom kvartalu 2014. godine iznosila 32,03 miliona KM što je manje zas 65,2% nego u istim periodu u prošloj godini (prvi kvartal 2013. godine).

Tabela 13: Ulaganja po kvartalima u 2012.,2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	34,28			

Izvor: „MOFTER“

Najveća ulaganja u ovome periodu su od strane „UniCredit Leasing“ d.o.o. Sarajevo, "NLB Leasing" d.o.o. Sarajevo. Ulaganja u mjesecu aprilu su iznosila 15,1 milion KM a najveće pojedinačno ulaganje u mjesecu aprilu je u „Rudnik krečnjaka Vijenac“d.o.o. Lukavac od strane turskog ulagača.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 28.03.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga „Standard & Poor’s“ potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prvom kvartalu 2014. godine bila pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu, ali da, zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, smanjenje industrijske proizvodnje u BiH na mjesečnom nivou (april/travanj u odnosu na mart/ožujak 2014. godine), te deflacije u BiH u aprilu/travnju, je potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.